

Kunnskapsrik og velformulert

Aksel Hatland, Axel West Pedersen

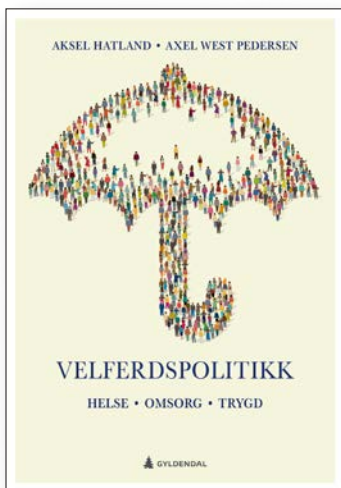
Velferdspolitik

Oslo: Gyldendal, 2023

338 s.

ISBN 9788205591189

Michael 2023; 20: 540–542

Jeg skriver lærebøker og underviste i faget *Velferdsrett*, et obligatorisk fag på masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo. I det faget legges hovedvekten på det normative; hvilke lover er gitt, hvilke bestemmelser gjelder, og ikke minst hvilke rettigheter har pasienter, trygdemottakere, barnevernsbarn mv.

Med stor interesse har jeg lest boka *Velferdspolitik* som tar opp de samme temaene, men med en bredere tilnærming med utgangspunkt i historiske, politiske og empiriske perspektiver. Undertittelen er «helse, omsorg, trygd», men boka har også kapitler om hvilke verdier som ligger til grunn for velferdspolitikken, relasjonen mellom staten, markedet, familien og frivilligheten, den økonomiske og demografiske utviklingen og en mer kritisk tilnærming til utformingen av enkelte ytelser.

Boka er innholdsrik og et skattkammer for den som vil orientere seg i det mylderet av tjenester, stønadsformer og tildelingskriterier som til sammen utgjør velferdsstaten.

Som det framgår av overskriften, er boka rik på kunnskap, og denne formidles på et greit, konsist og velformulert norsk. Som fagbok henvender

den seg til alle interesserte som ønsker å forstå velferdspolitikken og delta i debatten om den videre utviklingen av denne. Særlig interesse vil den kanskje ha for studenter med velferdspolitik og velferdsordninger i sitt studieløp. For leger med et sosialt engasjement vil den sannsynligvis bidra til et perspektivrikt kunnskapsløft. Den kan også tjene som oppslagsverk for den som plutselig ønsker konkret kunnskap om utformingen og innholdet i for eksempel kontantstøtte, alderspensjon, foreldrepenger, brukerstyrt personlig assistanse eller andre stønadsformer.

I sitt innhold minner derfor boka om Axel Strøms *Lærebok i sosialmedisin*, som var aktuell i min studietid. Men boka til Hatland & West Pedersen har et videre siktemål, og den er samtidig bedre strukturert. Del I (kapittel 1 til 3) tar opp velferdsstatens verdigrunnlag, del II (kapittel 4 til 7) handler om drivkreftene og aktørene på feltet. Del III (kapittel 8 til 18) beskriver utformingen av de ulike ordningene og utgjør derved den naturlige hoveddelen av boka. Del IV (kapittel 19 til 22) drøfter virkningene av ordningene i et kritisk perspektiv. Bokas avslutningskapittel reiser spørsmålet om vi for fremtiden vil ha råd til en ekspansiv velferdsstat.

Ved siden av litteraturliste (litteraturhenvisningene kommer i løpende tekst og det er derved få fotnoter som flytter blikket under lesningen), er det et stikkordregister hvor leseren kan komme direkte til den stønaden eller ytelsen hen vil ha konkret kunnskap om. Det er også i registerdelen et oppslag med nyttige nettsider og ikke minst en alfabetisk liste over viktige begreper i velferdspolitikken.

Med min bakgrunn leser man jo kritisk, men det er forbausende få trykkfeil og enda færre faktafeil i det mylderet av stønadsformer og stønadssetser som omtales. Den eneste egentlige formidlingsfeilen jeg finner, gjelder pasientskader der det på s. 216 står at sykehusene har et erstatningsansvar dersom en pasient blir feilbehandlet. Ordningen med Norsk pasientskadeerstatning, opprettet i 1988, er ikke nevnt i den sammenhengen. Denne ordningen fører stort sett til at verken sykehus eller helsepersonell blir ansvarliggjort ved pasientskader. Det kan vel også stilles spørsmål ved en setning (s. 276) som «Helsetilstanden er for eksempel ikke bare påvirket av helse-tjenestene, med også av spisevanene våre, arbeidsmiljøet og familielivet.» Verken genetiske disposisjoner eller innslaget av flaks/ufflaks inngår i en slik forståelsesramme.

Forfatterne er anerkjente forskere og formidlere, og det har vel borget for den gjennomført høye kvaliteten i framstillingen. Hatland har doktorgrad som forsker på feltet og var i mange år faglig leder for Velferdsprogrammet i Norges forskningsråd. West Pedersen er professor i en stilling delt

mellom Velferdsforskningsinstituttet NOVA og Institutt for sosialfag ved OsloMet.

Det er en glede å kunne anbefale denne boka.

Aslak Syse
aslak.syse@jus.uio.no

Aslak Syse er lege, jurist og professor emeritus ved Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo.